

NEFORMALIOJO SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO PROGRAMA

Saugus darbas aukštyje

(programos pavadinimas)

2022-03-31

(programos parengimo data)

PROGRAMOS APRAŠAS	
1. Bendrosios nuostatos	
1.1. Programos aktualumas	<i>Kritimas iš aukščio – vienas iš aktualiausių rizikos veiksnių, lemiančių įvykių darbe skaičių. Tai – labai pavojinga veiklos sritis. Valstybinės Darbo inspekcijos duomenimis tai – vienas iš pagrindinių veiksnių, dėl kurio darbuotojai dažniausiai patiria sunkias traumas ar net žūsta. Statistiniais duomenimis kritimas iš aukščio sudaro apie 29% sunkių ir mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe priežasčių. Pažymima, kad daugeliu atvejų tai lemia darbuotojų nežinojimas, kaip saugiai atlikti darbus. Daugelyje Europos šalių taikoma praktika, kad aukštyje gali dirbti asmenys, turintys pakankamai saugos žinių, pasiteisina. „Saugus darbas aukštyje“ programa užpildytą esamą spragą. Baigęs programą asmuo, gebės saugiai dirbti aukštyje ir tinkamai įvertinti atliekamų darbų keliamas rizikas. Įgijęs šioje programoje numatomas kompetencijas, darbuotojas galės tinkamai vykdyti atsakingų asmenų pavestas užduotis, užtikrinančias saugą.</i>
1.2. Tikslas ir uždaviniai	<i>Programos tikslas – parengti asmenį, gebantį saugiai dirbti aukštyje ir gebėti vykdyti jam pateiktas saugą užtikrinančias užduotis. Programos uždaviniai: - supažindinti su pavojingais ir kenksmingais rizikos veiksniais, kylančiais dirbant aukštyje ir jų poveikiu darbuotojui; - supažindinti su teisiniu darbu, atliekamų aukštyje, reglamentavimu; - suteikti žinių apie darbuotojų apsaugojimą kolektyvinėmis saugos priemonėmis; - išmokyti tinkamai naudoti asmenines apsaugos priemones; - išmokyti vertinti darbo vietos aukštyje saugumą; - išmokyti saugiai atlikti darbus aukštyje; - supažindinti su kritimą sulaikančiomis sistemomis; - suteikti žinių apie kritimą sulaikančių sistemų naudojimą; - išmokyti vertinti paaukštinimo priemones, užtikrinančias atliekamų darbų saugumą; - supažindinti su paaukštinimo priemonių saugaus naudojimo rekomendacijomis; - išmokyti teikti pagalbą nukentėjusiajam.</i>
1.3. Programos trukmė ir apimtis	<i>5 dienos, 40 kontaktinių valandų.</i>
1.4. Programos tikslinė (-ės) dalyvių grupė (grupės)	<i>Ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus; atliekantys darbus aukštyje ar besirengiantys dirbti aukštyje darbuotojai.</i>
1.5. Programos dalyvių skaičius	<i>10 asmenų.</i>
1.6. Minimalūs reikalavimai, norint mokytis pagal programą (jeigu nustatyta)	<i>Pagrindinis išsilavinimas. Sveikatos pažyma, leidžianti dirbti aukštyje.</i>
1.6. Programos anotacija	<i>Teoriniam mokymui skirta 18 kontaktinių valandų. Teorinio mokymo metu asmuo susipažins su rizikos veiksniais atliekant darbus aukštyje; sužinos, kaip teisiškai reglamentuojami šie darbai ir kokie keliami reikalavimai jiems atlikti; sužinos apie naudojamą paaukštinimo priemones; sužinos kaip vertinti šių priemonių saugumą; sužinos, kaip apsisaugoti naudojant kolektyvinės saugos priemones; išmoks naudotis asmeninės apsaugos</i>

	<p>priemonėmis; sužinos apie kritimo sulaikymo sistemų naudojamą bei taikomus alpinizmo būdus darbo vietai aukštyje pasiekti. Praktiniam mokymui skiriama 18 kontaktinių valandų. Praktinio mokymo metu asmuo išmoks: tinkamai parinkti ir naudoti paaukštinimo priemones; įsirengti ir naudoti kolektyvines apsaugos priemones; įgis įgūdžių naudoti asmenines apsaugos priemones, saugančias nuo kritimo iš aukščio; išmoks parinkti įvairias, kritimą sulaikančias sistemas ir jomis naudotis. Baigus mokymus, teorinės žinios tikrinamos testo pagalba. Praktiniai gebėjimai įvertinami atlikus praktinę užduotį.</p>			
2. Programoje įgyjamos ar tobulinamos kompetencijos:				
Kompetencija(-os)		Kompetencijos(-jų) pasiekimą nurodantys mokymosi rezultatai		
1. Saugiai dirbti aukštyje.		1.1. Suprasti apie pavojingus ir kenksmingus rizikos veiksnius dirbant aukštyje. 1.2. Suprasti, kokios priežastys lemia įvykius susijusius su kritimu iš aukščio. 1.3. Suprasti norminius, darbus aukštyje reglamentuojančius dokumentus. 1.4. Suvokti atsakomybę už darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus. 1.5. Paaiškinti, kaip darbuotojai turi būti apsaugomi kolektyvinėmis saugos priemonėmis. 1.6. Paaiškinti, kaip veikia asmeninės apsaugos priemonės ir kodėl svarbu tinkamai jas naudoti. 1.7. Vertinti darbo vietos aukštyje saugumą. 1.8. Saugiai atlikti darbus aukštyje. 1.9. Paaiškinti, kaip elgtis kilus pavojui tokiose darbo vietose. 1.10. Teikti pirmąją pagalbą kritusiajam iš aukščio.		
2. Saugiai naudoti paaukštinimo priemones.		2.1. Apibūdinti paaukštinimo priemones. 2.2. Išvardinti reikalavimus, užtikrinančius saugų šių priemonių naudojimą. 2.3. Vertinti priemones, užtikrinančias atliekamų darbų saugumą. 2.4. Paaiškinti darbuotojo veiksmus, didinančius riziką nukristi. 2.5. Suprasti saugiausių paaukštinimo priemonių pasirinkimo metodiką.		
3. Saugiai dirbti aukštyje, naudojant kolektyvinės apsaugos priemones.		3.1. Pritaikyti kolektyvines apsaugos priemones, saugančias nuo kritimo iš aukščio. 3.2. Paaiškinti, kokie gali kilti pavojai naudojant kolektyvines apsaugos priemones, saugančias nuo kritimo iš aukščio. 3.3. Įvertinti kolektyvinės apsaugos priemones, saugančias nuo kylančios rizikos. 3.4. Įrengti kolektyvinės apsaugos priemones, saugančias nuo kylančios rizikos. 3.5. Tikrinti kolektyvinių apsaugos priemonių, saugančių nuo kylančios rizikos, efektyvumą.		
4. Saugiai dirbti aukštyje, naudojant asmeninės apsaugos priemones.		4.1. Suprasti apie asmeninių apsaugos priemonių veikimo principus. 4.2. Paaiškinti asmeninėms apsaugos priemonėms keliamus reikalavimus. 4.3. Naudoti asmenines apsaugos priemones, saugančias nuo kritimo iš aukščio. 4.4. Saugiai naudoti asmenines apsaugos priemones, saugančias nuo kritimo iš aukščio.		
5. Saugiai dirbti aukštyje, naudojant alpinizmo įrangą.		5.1. Suprasti, kokie pavojai kyla apsisaugojant vien asmeninės apsaugos priemonėmis. 5.2. Paaiškinti, kokios sistemos naudojamos darbuotojams apsaugoti. 5.3. Naudotis sistemomis ir įranga darbuotojams apsaugoti. 5.4. Gelbėti nukritusį.		
3. Programos turinys ir metodai				
Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Trumpas dėstomos temos aprašymas	Mokymo(si) metodai	Planuojamos įgyti / patobulinti kompetencijos
1.	Bendrieji saugos užtikrinimo atliekant darbus aukštyje, principai.	Pavojingi ir kenksmingi veiksniai dirbančiajam aukštyje. Dažniausios kritimų iš aukščio priežastys, jų prevencija. Darbų aukštyje reglamentavimas. Reikalavimai įrenginių darbams aukštyje naudojimui. Atsakingi	Paskaita, diskusijos.	Saugiai dirbti aukštyje.

		<p>asmenys. Darbuotojų teisės ir pareigos. Atsakomybė už saugos reikalavimų nevykdymą. Darbuotojų apsauga kolektyvinėmis saugos priemonėmis. Asmeninės apsaugos priemonės, jų naudojimo tvarka. Darbuotojų veiksmai pavojaus atvejais. Pirmos pagalbos suteikimas kritusiajam.</p>		
2.	<p>Saugus paaukštinimo priemonių naudojimas.</p>	<p>Paaukštinimo priemonių nomenklatūra. Paaukštinimo priemonių naudojimo reglamentavimas. Priemonėms taikomi techniniai, norminiai reikalavimai. Gamintojo pateikiami reikalavimai. Saugaus paaukštinimo priemonių naudojimo pagrindai. Praktinio mokymo metu tobulinami ir įtvirtinami paaukštinimo priemonių parinkimo ir naudojimo įgūdžiai.</p>	<p>Paskaita, diskusijos. Praktiniai darbai.</p>	<p>Saugiai naudoti paaukštinimo priemonės.</p>
3.	<p>Dirbančiųjų aukštyje apsauga naudojant kolektyvinės apsaugos priemones.</p>	<p>Kolektyvinių apsaugos priemonių nomenklatūra. Reikalavimai jų įrengimui. Atsakingų asmenų pareigos. Dirbančiųjų aukštyje apsaugojimo nuo kritimo iš aukščio taikant kolektyvinės apsaugos priemones bendrieji principai. Darbuotojų veiksmai užtikrinant tinkamą apsaugą. Praktinio mokymo (įgūdžių tobulinimo) metu, kuris vykdomas realiose arba sumodeliuotose darbo vietose, tobulinami darbų aukštyje atlikimo, saugos užtikrinimo įgūdžiai naudojant kolektyvinės apsaugos priemones.</p>	<p>Paskaita, diskusijos. Praktiniai darbai.</p>	<p>Saugiai dirbti aukštyje, naudojant kolektyvinės apsaugos priemones.</p>
4.	<p>Asmeninių apsaugos priemonių, saugančių nuo kritimo iš aukščio, naudojimas.</p>	<p>Asmeninių apsaugos priemonių, saugančių nuo kritimo iš aukščio naudojimo rekomendacijos. Priemonių išdavimo tvarka. Darbų organizavimas, asmeninių apsaugos priemonių tvirtinimo vietų nustatymas. Neteisingo naudojimo keliami pavojai. Darbuotojų veiksmai užtikrinant saugą asmeninės apsaugos priemonėmis. Praktinis mokymas (įgūdžių tobulinimas) vykdomas</p>	<p>Paskaita, diskusijos. Praktiniai darbai.</p>	<p>Saugiai dirbti aukštyje, naudojant asmeninės apsaugos priemones.</p>

		<i>realiose arba sumodeliuotose darbo vietose, jo metu įtvirtinami ir tobulinami asmeninių saugos priemonių, saugančių nuo kritimo iš aukščio, naudojimo įgūdžiai.</i>		
5.	<i>Darbai aukštyje naudojant alpinizmo įrangą (aukštalipio darbai).</i>	<i>Teoriniai mokymai (žinios) apima supažindinimą su kritimą sulaikančiomis sistemomis, parinkimo ir naudojimo principais. Sistemų suderinamumas. Patekimas į darbo vietas naudojant lynus. Kritusiojo gelbėjimo organizavimas. Praktinio mokymo metu įtvirtinami ir tobulinami kritimą sulaikančių sistemų parinkimo ir naudojimo bei praktinio pritaikymo įgūdžiai.</i>	<i>Paskaita, diskusijos. Praktiniai darbai.</i>	<i>Saugiai dirbti aukštyje, naudojant alpinizmo įrangą.</i>

4. Programos planas

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Skiriama valandų		
		Iš viso	Teoriniam mokymui	Praktiniam mokymui
1.	<i>Bendrieji saugos užtikrinimo atliekant darbus aukštyje, principai.</i>	4	4	-
2.	<i>Saugus paaukštavimo priemonių naudojimas.</i>	8	4	4
3.	<i>Dirbančiųjų aukštyje apsauga naudojant kolektyvinės apsaugos priemones.</i>	4	2	2
4.	<i>Asmeninių apsaugos priemonių, saugančių nuo kritimo iš aukščio, naudojimas.</i>	8	4	4
5.	<i>Darbai aukštyje naudojant alpinizmo įrangą (aukštalipio darbai).</i>	12	4	8
6.	<i>Baigiamasis vertinimas.</i>	4	2	2
Iš viso		40	20	20

5. Įgytos/patobulintos kompetencijos atitiktis atitinkamame profesiniame standarte nustatyta (-oms) atitinkamos kvalifikacijos kompetencijai (-oms) (jei atitinkamas profesinis standartas yra patvirtintas)

Statybos sektoriaus profesinis standartas; visos kvalifikacijos numato kompetencijas – asmeninės apsaugos priemonės, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai.

6. Pasirengimas vykdyti neformalųjį suaugusiųjų švietimą, mokymui reikalingos priemonės

6.1. Reikalavimai, keliami mokytojams (dėstytojams) (nurodyti, jei taikoma):

1.	Išsilavinimas	<i>Aukštasis ar jam prilygintas išsilavinimas</i>
2.	Darbo patirtis	<i>Turėti darbuotojų saugos ir sveikatos srityje ar vadovavimo darbams aukštyje 3 metų darbo patirtį.</i>
3.	Kita	<i>Mokymus gali vesti mokytojas, turintis Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją.</i>

6.2. Detalus mokymui reikalingų materialinių ir metodinių išteklių, atitinkančių numatomą mokyti dalyvių skaičių bei programos tikslus ir uždavinius, aprašymas.

Eil. Nr.	Mokymui reikalingi materialiniai ir metodiniai
----------	--

	ištekliai, naudojami mokymo procese (nurodyti, jei taikoma)	
1.	Mokymo patalpų aprūpinimo aprašymas	<i>Teorinio mokymo patalpa turi būti aprūpinta stalais ir kėdėmis bei vaizdo demonstravimo įranga. Praktinio mokymo vieta – vieta įmonės objekte ar praktinio mokymo bazė, kurioje sumodeliuota atitinkama praktinė vieta. Kokybiškam praktiniam mokymui užtikrinti turi būti asmeninių ir kolektyvinių saugos priemonių, saugančių nuo kritimo iš aukščio, komplektai. Darbuotojui, atliekančiam praktinį mokymą reikalingos paaukštinimo priemonės; pakylės, kopėčios, mobilūs pastoliai, kėlimo platformos.</i>
2.	Įranga	-
3.	Literatūra	<i>Teorinio mokymo metu naudojama: paskaitų konspektai, skaidrės, demonstracinė medžiaga, apsauginės įrangos gamintojų dokumentacija, instrukcijos, evakavimo ir gelbėjimo planai.</i>
4.	Kitos priemonės	<i>Netaikoma.</i>
6.3. Teorinio ir praktinio mokymo organizavimo vietos (-ų) adresas (-ai)		<i>Jeruzalės g. 53, Vilnius.</i>

Programos rengėjas

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras

Programa parengta įgyvendinant projektą „Suaugusiųjų švietimo sistemos plėtra suteikiant besimokantiems asmenims bendrąsias ir pagrindines kompetencijas“ Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-01-0002.
